

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 038435 21 Rev
Banjaluka, 30.3.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, postupajući u vijeću koje čine sudije: Violanda Šbarić, kao predsjednik vijeća, Biljana Tomić i Gorjana Popadić, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja H. d.o.o. S. (pravni sljednik H.a.a.l.), koga zastupa Advokatsko društvo A.e.i.co. d.o.o. S., te umješača na strani tužitelja B.k. d.o.o. S., koga zastupa Advokatsko društvo A.e.i.co. protiv tuženog D.T. iz B., koga zastupa punomoćnik B.M., advokat iz B., radi duga, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 038435 20 GŽ od 13.11.2020. godine, na sjednici održanoj 30.3.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 038435 19 P 2 od 17.6.2020. godine obavezan je tuženi, da na ime duga iz osnova ugovora o finansijskom lizingu pokretnosti, broj: ... od 24.10.2002. godine, solidarno isplati tužitelju i umješaču na strani tužitelja, iznos od 104.477,70 KM (od čega iznos od 50.433,80 KM na ime glavnog duga, iznos od 1.640,94 KM na ime redovne /ugovorene/ kamate, iznos od 164,11 KM na ime ostalih obaveza i zakonsku zateznu kamatu u iznosu od 52.238,85 KM), sa zakonskom zateznom kamatom na iznos glavnog duga od 50.433,80 KM, od 27.3.2020. godine, te troškove parničnog postupka u iznosu od 4.818,70 KM, dok je odbijen zahtjev tužitelja za nadoknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 038435 20 GŽ od 13.11.2020. godine, žalba tuženog je djelimično uvažena i prvostepena presuda preinačena u pogledu obaveze tuženog na solidarnu isplatu duga u korist umješača, tako da je izreka prvostepene presude u odnosu na umješača ukinuta, dok je u ostalom, dosuđujućem dijelu odluke o glavnom zahtjevu sa kamatama i troškovima postupka, žalba tuženog odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se osporena presuda preinači tako da se odbije tužbeni zahtjev, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, te je odbijen zahtjev tuženog da se obaveže tužitelj da mu nadoknadi troškove sastava žalbe u iznosu od 1.225,00 KM.

Tužitelj nije odgovorio na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu isplati dug iz osnova ugovora o finansijskom lizingu sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza, njihovom analizom i ocjenom, prvostepeni sud je utvrdio: da je pravni prednik tužitelja sa tuženim, kao korisnikom lizinga i STR T. B. vlasništvo T.S., kao jemcem-sudužnikom, zaključio ugovor o finansijskom lizingu pokretnosti, broj: ... od 24.10.2002. godine, kojim je tužitelj, u iznosu od 27.732,47 Evra, finansirao motorno vozilo „VMW 320D“ tuženom, a tuženi se obavezao da plati akontaciju u vidu kapare u iznosu od 6.933,12 Evra, naknadu za lizing u 60 mjesečnih rata (svaki obrok u iznosu od 626,95 Evra) i jednokratni trošak obrade zahtjeva u iznosu od 554,65 Evra, te zateznu kamatu u slučaju kašnjenja sa plaćanjem i troškova eventualnih opomena, s tim da se sva plaćanja preračunavaju u konvertibilne marke, po srednjem kursu na dan plaćanja; da tuženi nije ispunjavao svoje obaveze, pa ga je tužitelj opomenama od 27.11.2002, 24.12.2002. godine i opomenom pred tužbu od 15.01.2003. godine, pozvao da bez odlaganja izmiri svoje obaveze; da je opomenom pred tužbu tuženi bio pozvan da bez odlaganja dostavi dokumentaciju vezanu za automobil nabavljen na osnovu predmetnog lizinga; da je dug na dan otkaza ugovora 30.6.2003. godine iznosio 29.758,75 Evra, kako proizlazi iz obavještenja o raskidu ugovora i poziva na ispunjenje obaveza po osnovu jemstva od 26.8.2003. godine; da je prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke, Č.S., tuženi, na ime izmirenja obaveza po predmetnom ugovoru o lizingu isplatio tužitelju akontaciju – kaparu i troškove obrade u iznosu od 14.753,27 KM, dana 28.10.2002. godine, te na ime naknade za lizing u dva navrata iznos od po 4.350,00 KM, dana 05. i 09.12.2008. godine, ukupno 23.453,27 KM, te da je na dan podnošenja tužbe ostao neisplaćen iznos od 58.596,97 KM, što sa obračunatom dospelom zateznom kamatom čini iznos od 104.477,70 KM na dan izrade nalaza; da vozilo pribavljeno lizingom nije više u posjedu tuženog, da je bilo registrovano na njega a zatim preregistrovano na neko treće lice u Brčko Distriktu.

Kod ovakvog stanja činjenica, koje i nisu bile sporne među parničnim strankama, prvostepeni sud, pozivom na odredbe člana 26, 70, 73 Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO) nalazi da je valjan predmetni ugovor o finansijskom lizingu pokretnina, iako tužitelj nije ovjerio svoj potpis u sudu, jer je u pretežnom djelu izvršen, pa kako tuženi nije ispunio obaveze preuzete tim ugovorom, čija visina je utvrđena vještačenjem po vještaku ekonomske struke, udovoljava tužbenom zahtjevu u cjelini.

Prihvatajući činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda u pogledu obaveze tuženog da tužitelju isplati traženi iznos, drugostepeni sud odbija žalbu tuženog i u tom dijelu potvrđuje prvostepenu presudu, a prihvata žalbu u dijelu kojim je tuženom nametnuta obaveza da traženi iznos isplati i umješaču kao solidarnom povjeriocu i u tom dijelu ukida prvostepenu presudu, uz obrazloženje da umješač nije stranka u postupku, slijedom čega mu nije moguće ništa dosuditi, niti ga čime obavezati.

Navodi revizije, kojom se pobija drugostepena odluka, svode se na tvrdnju da predmetnom ugovoru nedostaje ugovorena forma, da zbog toga ne proizvodi pravno dejstvo, pa se na njemu ne mogu temeljiti nikakve obaveze; da kao takav nije mogao konvalidirati jer predviđena forma (ovjera potpisa ugovarača kod suda) nije propisana zakonom nego ugovorom; te analizira odredbe Pravilnika o registraciji vozila kojima se reguliše postupak registrovanja vozila kupljenih na lizing.

Ovi navodi nisu mogli ishoditi drugačiju odluku.

Parnične stranke se jesu, u smislu odredbe člana 69. stav 1. ZOO, sporazumjele - odredbom člana 6. predmetnog ugovora, da je ovjera potpisa ugovarača kod nadležnog suda uslov valjanosti tog ugovora. Tuženi je ovjerio svoj potpis na ugovoru, a tužitelj nije. Kao takav predmetni ugovor ne bi mogao proizvoditi pravno dejstvo (član 70. stav 2. ZOO). Međutim, odredbom člana 73. ZOO je propisano da se ugovor za čije se zaključenje zahtjeva pismena forma smatra punovažnim iako nije zaključen u toj formi ako su ugovorne strane izvršile, u cjelini ili u pretežnom dijelu, obaveze koje iz njega nastaju, osim ako iz cilja zbog koga je forma propisana očigledno ne proizlazi nešto drugo.

Nije sporno da je tužitelj u cjelini izvršio predmetni ugovor o lizingu i da je tuženi preuzeo vozilo koje je bilo predmet tog ugovora, te uplatio dio obaveza preuzetih ugovorom, na koji način ga je prihvatio i djelimično izvršio, unatoč nedostatku forme. Dakle, došlo je do konvalidacije predmetnog ugovora u smislu odredbe člana 73. ZOO.

Nije u pravu revident kada kaže da predmetni ugovor nije mogao konvalidirati na naprijed opisani način. Naime, sadržaj odredbe člana 73. ZOO, nesumnjivo upućuje na zaključak da se pod „zahtjevanom formom“, podrazumjeva kako zakonom propisana forma ad solemnitatem tako i forma određena sporazumom ugovarača za punovažnost ugovora. Drugačije rečeno, pravni učinak izvršenja obaveznog ugovora kojem nedostaje forma, kakvu situaciju ima u vidu odredba člana 73. ZOO, odnosi se i obuhvata i one slučajeve kada je forma propisana samim ugovorom, a ne zakonom.

U situaciji kada je ostvario sva prava iz navedenog ugovora o finansijskom lizingu pokretnina, odnosno kada je tužitelj taj ugovor u cjelini ispunio, tuženi se (koji je i sam ispunio dio obaveza preuzetih tim ugovorom) ne može pozivati na nedostatak forme sada, kada se od njega traži ostatak duga. Bilo bi to suprotno načelu savjesnosti i poštenja – ex aequo et bono, sadržanom u odredbi člana 12. ZOO.

Konačno, čak i pod uslovom da se radi o ništavom ugovoru (a nije tako, kako je naprijed obrazloženo), tuženi bi, shodno odredbi člana 104. stav 1. ZOO, bio dužan vratiti tužitelju ono što je primio po osnovu takvog ugovora. Primio je putničko motorno vozilo, pa kako više nije u njegovom posjedu (preregistrovano sa njega na treće lice) dužan bi bio dati odgovarajuću naknadu u novcu, kako je i traženo u ovom postupku.

Revizioni navodi kojima se, na osnovu Pravilnika o registraciji vozila, objašnjava postupak registrovanja vozila kupljenih na lizing i ističe činjenica da je putničko vozilo koje je bilo predmet lizinga, preregistrovano na treće lice, kod naprijed navedenog utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet osporavanja u revizionom postupku, shodno izričitoj zabrani sadržanoj u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), nisu od uticaja na rješenje ove pravne stvari.

Slijedom izloženog odlučeno je kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otppravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić